

Afgørelser – Reg. nr.: 02569.00

Fredningen vedrører: Damsbo Strand

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 19-12-1961

**Fredningsnævnet 22-03-1960, 04-03-1961,
08-06-1973**

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

19/
12.1961

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1961, den 19. december, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1464/61 vedrørende fredning af det til ejendommen matr. nr. 45 af Jordløse by og sogn hørende strandareal.

I den af fredningsnævnet for Svendborg amtsrådskræds den 22. marts 1960 afsagte kendelse hedder det:

"Mellem fru Annelise Sporon-Fiedler, Damsbo skov, som ejer af matr. nr. 45 Jordløse by og sogn, fredningsnævnet for Svendborg amt samt Jordløse, Håstrup og Svanninge kommuner oprettes herved følgende overenskomst:

1. Der tillægges i tiden fra 1. maj til 30. september almenheden ret til ophold på og badning fra det under nævnte matr. nr. hørende, ca. 1 ha. store strandareal med ca. 200 meter kystlinje, som mod nord afgrænses af en linje trukket fra den nordligste skovvej til strandkanten, mod syd af en linje trukket fra den sydligste skovvej til strandkanten, og mod øst af skovkanten. Der tillægges endvidere i samme tidsrum almenheden ret til færdsel til fods og på cykle ad den sydligste af de to skovveje, der fører fra amtsvejen Fåborg-Assens til nævnte strandareal. Bilister, motorcyklister og knallertkørere er i samme tidsrum berettiget til færdsel ad nævnte vej og til parkering på de dertil bestemte pladser mod erlæggelse af en af ejeren fastsat afgift. Ejere af motorkøretøjer, bosiddende

- i Jordløse, Håstrup eller Svanninge kommuner, kan løse sæsonkort for en af ejeren med fredningsnævnets godkendelse fastsat betaling, der for tiden andrager 10 kr. pr. bil og 5 kr. pr. motorcykle eller knallert.
2. For så vidt nogen af de adgangsberettigede ønsker teltslagning på strandarealet, må de rette henvendelse herom til ejerens tilsynsførende og erlægge en af ejeren fastsat afgift herfor.
 3. På stranden og i skoven skal sømmelig adfærd iagttages. Unødig støj skal undgås. Anvendelse af radio, grammofon og musikinstrumenter er forbudt. Papir og affald må kun anbringes i de dertil bestemte affaldskurve.
 4. Enhver, der færdes på vejen eller opholder sig på stranden, er pligtig at overholde de til enhver tid af fredningsnævnet med ejerens tilslutning givne ordensforskrifter, herunder også forskrifter med hensyn til teltes, motorkøretøjers og cyklers anbringelse. Nærmere angivne dele af strandarealet kan reserveres til disse formål.
 5. Jordløse kommune påtager sig snarest muligt og senest 1. maj 1961 at opføre en toiletbygning ved den sydligste skovvej ca. 125 m fra strandkanten. De to for tiden værende toiletbygninger nedrives og fjernes. Bygningen opføres efter aftale med samtlige overenskomstpartier og med sundhedsmyndighedernes godkendelse. Endvidere sørger nævnte kommune for tilfredsstillende drikkevandsforsyning. Aftapningshanen anbringes i umiddelbar nærhed af kiosken, forsåvidt en sådan på ejerens bekostning anbringes ved nævnte skovvej i nærheden af toiletbygningen. Fredningsnævnet meddeler den fornødne tilladelse i medfør af naturfredningslovens § 25, stk. 2, til de to bygningers anbringelse. Opføres en kiosk ved den sydlige skovvej, skal dens udseende og beliggenhed forinden være godkendt af fredningsnævnet, og den nuværende kiosk på stranden skal i så fald fjernes. Ejeren afholder de med brøndgravningen forbundne udgifter indenfor et beløb af 1000 kr. Udgifterne ved etableringen afholdes iøvrigt med halvdelen af Jordløse kommune og med en fjerdedel for hver af Håstrup og Svanninge kommuner. Som tilskud til kommunernes udgifter ved etableringen af fornævnte indretninger udredes af fredningsnævnet ifølge afsagt kendelse en erstatning på halvdelen af disse udgifter,

dog højst 3000 kr., hvoraf halvdelen tilfalder Jordløse kommune og en fjerdedel hver af de 2 andre kommuner.

6. Lejeren af kiosken har overfor Jordløse sogneråd påtaget sig den daglige renholdelse og vedligeholdelse af toiletterne og vandforsyningen samt indkøb af toilet-papir. Ved fornyelse af kontrakten drager ejeren omsorg for, at lejeren påtager sig disse forpligtelser som et led i lejeforholdet. Til dækning af udgifterne ved større reparationer herunder hovedreparationer og reparationer/som følge af hærværk indbetaler ejeren på den ene side og de tre kommuner på den anden side hver 300 kr. eller ialt 600 kr. årlig. Indbetalingerne finder sted, når installationen er færdiggjort, formentlig omkring 1. maj 1960, og derefter hvert års 1. maj. Ejers tilskud er begrænset til 300 kr. årlig. Udgifter, der ikke kan dækkes af de forhåndenværende midler, udredes forskudsvis af kommunerne, der kan søge dækning i de følgende års indbetalinger. Beløbene indbetales til og afholdes af Jordløse kommune. Parterne kan vedtage at stille indbetalingerne i bero, hvis de forhåndenværende midler indtil videre skønnes tilstrækkelige.
7. Udover de af kommunen og fredningsnævnet ved punkt 5 og 6 påtagne forpligtelser kræver ejeren ingen erstatning for fredningen.
8. Ejeren påtager sig vedligeholdelsen af adgangsvejen til stranden. Ejeren og de af ham dertil bemyndigede kan påtale overtrædelser af ordensforskrifterne. Han afgiver indberetning til Jordløse kommune om eventuelle skader på de i punkt 5 nævnte installationer, som ikke afhjælpes af kioskens lejer.
9. Den pågældende strækning af strandbredden samt den pågældende vej vil nærmere blive angivet på et af en landinspektør på fredningsnævnets bekostning udfærdiget kort, der vil blive vedhæftet overenskomsten, ligesom en genpart af kortet ved nævnets foranstaltning vil blive henlagt i ejendommens akt på tinglysningkontoret. Endvidere vil fornøden afmærkning af vejen og af strandarealerne og fornøden skiltning med de fastsatte ordensforskrifter blive foretaget efter forhandling med ejeren på fredningsnævnets bekostning.
10. Nærværende overenskomst vil være at lyse servitutstiftende på matr. nr. 45 Jordløse by og sogn. Påtaleretten tilkommer fredningsnævnet for Svendborg amt.

Det fremlagte fredningstilbud modtages.

Der ydes ingen erstatning til arealets ejer, idet dog Jordløse, Håstrup og Svanninge kommuner bekoster etablering af drikkevandsforsyning og anbringelse af toiletter som i overenskomsten nærmere bestemt.

Som tilskud hertil tillægges der de nævnte kommuner halvdelen af de af kommunerne afholdte udgifter, dog højst 3.000 kr., hvoraf halvdelen tilfalder Jordløse kommune og en fjerdedel hver af de øvrige nævnte kommuner. Af erstatningen udredes i medfør af naturfredningslovens § 17 halvdelen af statskassen og halvdelen af Svendborg amtsfond. Beløbet kommer til udbetaling når fredningsoverenskomsten er tinglyst uden retsanmærkning om pantegæld, når installationen er godkendt af sundhedsmyndighederne, og når opførelsen af toiletbygningen er sket i overensstemmelse med landbrugsministeriets og med fredningsnævnets i henhold til naturfredningslovens § 25, stk. 2, meddelte tilladelse."

Fredningsnævnet har endvidere den 4. marts 1961 afsagt følgende kendelse som tillæg til ovennævnte kendelse af 22.marts 1960:

"Under hensyn til at udgifterne ved etablering af den i kendelsen af 22. marts 1960 omhandlede toiletbygning med tilhørende installationer har vist sig at blive væsentlig større end forudsat, er der mellem Jordløse, Håstrup og Svanninge kommuner og fredningsnævnet opnået enighed om at reducere den projekterede toiletbygning, således at denne indeholder 2 dametoiletter, 1 herretoilet, 1 pissoir og 2 håndvaske, og om at ændre det i overenskomsten af 22. marts 1960 pkt. 5 omhandlede maksimumstilskud fra fredningsnævnet til højst 10.000 kr., medens overenskomsten iøvrigt står ved magt.

Under hensyn til den naturfredningsmæssige betydning af at sikre det omhandlede område som offentlig badestrand og til at undgå forurening af stranden og vandet, og under hensyn til at ejerinden af arealet som betingelse for at give afkald på erstatning for fredningen har forbeholdt sig opførelse af tilfredsstillende toiletbygning m.v., vil det i nævnets kendelse af 22.marts 1960 omhandlede tilskud hertil være at forhøje fra maksimalt 3.000 kr. til maksimalt 10.000 kr., dog således at tilskuddet fra nævnet højst andrager halvdelen af de af kommunerne i henhold til overenskomsten afholdte udgifter."

Sagen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3.

Overfredningsnævnet har den 15. april 1961 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med de i sagen interesserede, der var fremmødt, herunder repræsentanter for Svanninge og Jordløse sogneråd.

Det blev under forhandlingerne oplyst, at den del af udgifterne til brøndgravning, som ikke afholdes af ejerinden af matr. nr. 45, Jordløse, jfr. fredningsoverenskomsten punkt 5, er medregnet i de udgifter til etablering af toilet m.v., hvortil de tre kommuner i henhold til tillægskendelsen af 4. marts 1961 modtager tilskud.

De mødte repræsentanter for sognerådene har endvidere overfor overfredningsnævnet erklæret sig indforstået med, at kommunerne afholder de udgifter til større reparationer af toiletter m.v., der ikke kan dækkes ved den i fredningsoverenskomstens punkt 6 hjemlede ordning.

Kommunerne har ligeledes erklæret sig indforstået med, at hele den del af etableringsudgifterne til toiletter m.v., som ikke dækkes af fredningserstatningen, vil være at afholde af kommunerne.

For at tilvejebringe fuldstændig klarhed over forskellige detaljer vedrørende den påtænkte fredning har overfredningsnævnet gennem fredningsnævnet forhandlet med ejerinden af matr. nr. 45 Jordløse, der har afgivet følgende erklæring:

"Undertegnede ejer af matr. nr. 45 af Jordløse by og sogn, fru Annelise Sporon-Fiedler, erklærer herved i forbindelse med den mellem mig og fredningsnævnet for Svendborg amt den 22. marts 1960 indgåede overenskomst, at det påhviler mig og senere ejere af ejendommen, sålænge overenskomsten står ved magt, at opsætte fornødne affaldskurve på strandarealet og at renholde dette. Der henvises iøvrigt med hensyn til den daglige renholdelse og vedligeholdelse af toiletter og vandforsyning m.v. til overenskomstens punkt 6, hvorefter ejeren ved fornyelse af kontrakt om leje af den på strandarealet liggende kiosk skal drage omsorg for, at lejeren påtager sig disse forpligtelser som et led i lejeforholdet. Forsåvidt sådanne bestemmelser ikke optages i en ny lejekontrakt, påhviler forpligtelserne ejeren.

Jeg er endvidere enig i, at takster for teltslagning og

parkering vil kunne fastsættes af fredningsnævnet til rimelige beløb, forsåvidt jeg eller senere ejere af ejendommen måtte fastsætte afgifter herfor, der findes væsentligt at overstige de beløb, som på det pågældende tidspunkt almindeligvis opkræves her i landet for parkering og teltslagning på tilsvarende arealer."

Med hensyn til den i fredningsoverenskomstens punkt 5 omhandlede toiletbygning bemærkes, at såfremt bygningen agtes anbragt søværts strandfredningslinien, kræves hertil - uden hensyn til denne kendelse - tilladelse fra ministeriet for kulturelle anliggender i medfør af naturfredningslovens § 25,4.

Det er en forudsætning for overfredningsnævnet, at Jordløse, Håstrup og Svanninge kommuner i fællesskab kommer til at stå som ejer af toiletbygningen, der ved kommunernes foranstaltning gennem forsikring eller på anden måde sikres genopført i tilfælde af, at den skulle gå til grunde som følge af brand eller lignende.

Idet overfredningsnævnet finder, at åbning af strandarealer for offentligheden til brug ved ophold og badning for tiden er en af fredningsbestræbelsernes vigtigste formål, jfr. herved den ved lovændringen i 1959 indføjede § 37 i lovbekendtgørelse nr. 106 21/3 1959 om naturfredning, og idet bemærkes, at tilvejebringelse af offentlige toiletter efter omstændighederne kan være en væsentlig og berettiget del af en sådan fredning, kan overfredningsnævnet med de af det foranstående følgende ændringer og under den anførte forudsætning tiltræde fredningsnævnets kendelse.

I erstatning udbetales halvdelen af de af ovennævnte kommuner afholdte udgifter til etablering af drikkevandsforsyning og opførelse af toiletter, dog højst 10.000 kr.

Beløbet udbetales til Jordløse kommune med halvdelen og med 1/4 til hver af Håstrup og Svanninge kommuner.

Beløbet er forfaldent til udbetaling, når fredningsnævnet har påset, at de i kendelsen herfor fastsatte vilkår er opfyldt, fra hvilket tidspunkt det forrentes med 5% p.a., indtil betaling sker.

Af erstatningen udredes 3/4 af statskassen og 1/4 af Svendborg amtsfond og de i amtsråds kredsen beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest opgjorte folketæl-

ling.

Et kort nr. Sv. 112 visende grænserne for det fredede areal er vedhæftet nærværende kendelse.

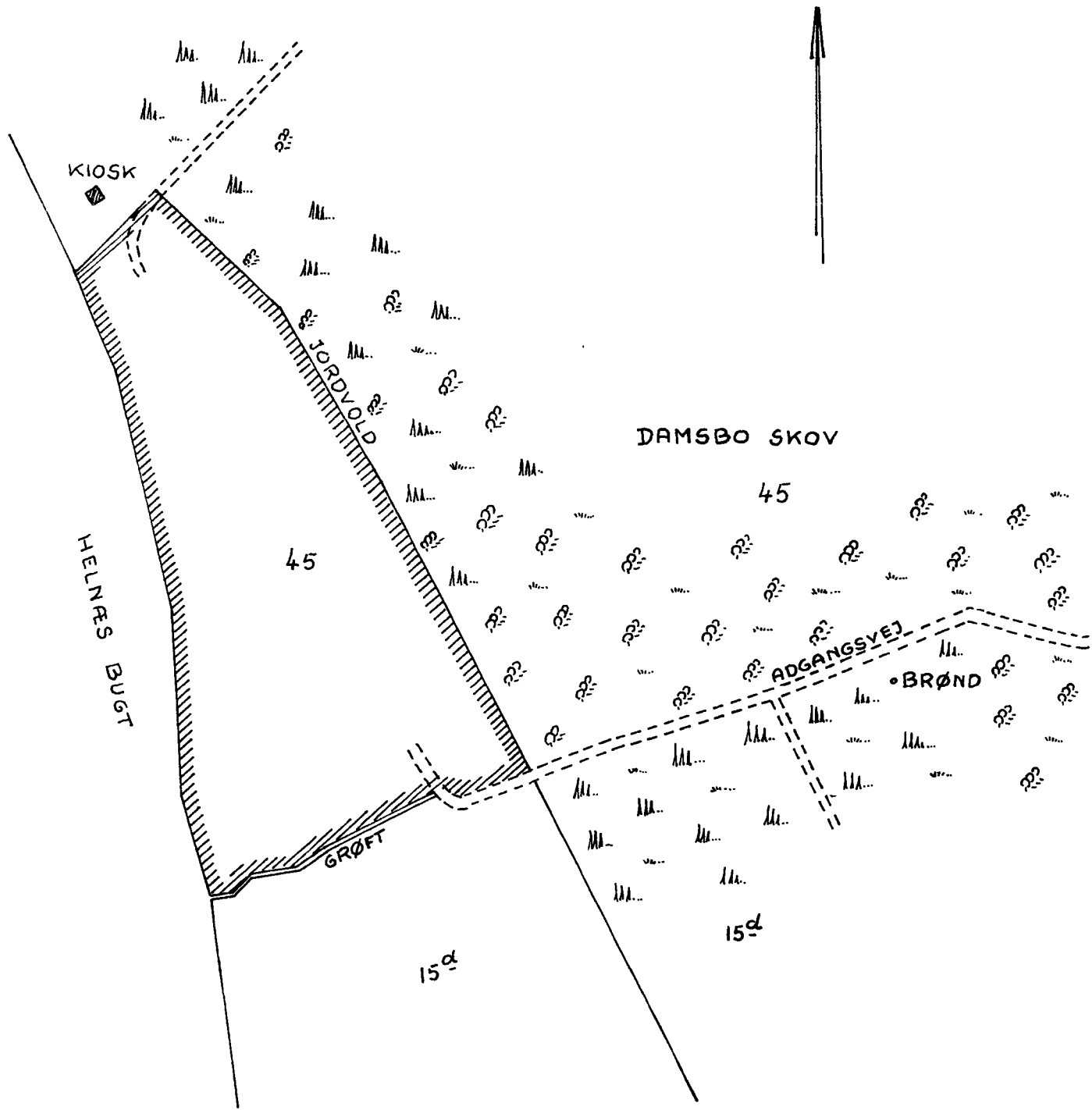
T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Svendborg amtsrådsreds den 22. marts 1960 afsagte kendelse med tillægskendelse af 4. marts 1961 vedrørende fredning af det til ejendommen matr. nr. 45 af Jordløse by og sogn hørende strandareal, stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

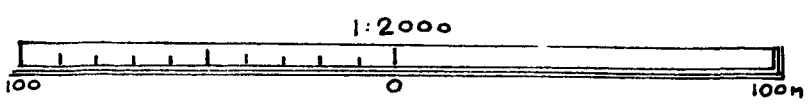
Udskriftens rigtighed
bekræftes.

Vagn Ditlev Larsen

////// GRÆNSE FOR FREDET AREAL

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 21-11-61
By: JORDLØSE Sogn: — — —
Plan nr. SV. 112

FREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T
af
protokollen for naturfredningsnævnet for Svendborg amt.

-----00000-----

År 1960, den 22. marts afsagde naturfredningsnævnet for Svendborg amt i sagen
frs. 61/1959

Fredning af den fru Annelise Sporen-Fiedler tilhørende Damsbe strand som offentlig badestrand,

sålydende

K E N D E L S E :

Det fremlagte fredningstilbud modtages.

Der ydes ingen erstatning til arealets ejer, idet dog Jordløse, Håstrup og Svanninge kommuner bekoster etablering af drikkevandsforsyning og anbringelse af toiletter som i overenskomsten nærmere bestemt.

Som tilskud hertil tillægges der de nævnte kommuner halvdelen af de af kommunerne afholdte udgifter, dog højst 3.000 kr., hvoraf halvdelen tilfalder Jordløse kommune og en fjerdedel hver af de øvrige nævnte kommuner. Af erstatningen udredes i medfør af naturfredningslovens § 17 halvdelen af statskassen og halvdelen af Svendborg amtsfond. Beløbet kommer til udbetaling, når fredningsoverenskomsten er tinglyst uden retsansmerkning om pantegæld, når installationen er godkendt af sundhedsmyndighederne, og når opførelsen af toiletbygningen er sket i overensstemmelse med landbrugsministeriets og med fredningsnævnets i henhold til naturfredningslovens § 25, stk. 2, meddelte tilladelse.

Herluf Rasmussen

Dige

Sigurd Ditlevsen.

GJ.

Frs. 61/1959

Matr. nr. 45 Jordløse by og sogn.

Anmelder: Fredningsnævnet for
Svendborg amt.Beslægt i Fredningsnævnet for
Svendborg amtsrådskreds den 22/3
1960.Stempel- og gebyrfri i mfr.
af lovbekendtg. nr. 106 af
21/3 1959 § 32.FREDNINGSNÆVNENS BEKENDTG.

Mellem fru Annelise Sporon-Fiedler, Damsbo Skov, som ejer af matr. nr. 45 Jordløse by og sogn, fredningsnævnet for Svendborg amt samt Jordløse, Håstrup og Svanninge kommuner oprettes herved følgende overenskomst:

1. Der tillægges i tiden fra 1. maj til 30. september almenheden ret til ophold på og badning fra det under nævnte matr. nr. hørende, ca. 1 ha. store strandareal med ca. 200 meter kystlinje, som mod nord afgrænses af en linje trukket fra den nordligste skovvej til strandkanten, mod syd af en linje trukket fra den sydligste skovvej til strandkanten, og mod øst af skovkanten. Der tillægges endvidere i samme tidsrum almenheden ret til færdsel til fods og på cykle ad den sydligste af de to skovveje, der fører fra amtsvejen Fåborg-Assens til nævnte strandareal. Bilister, motorcyklister og knallertkørere er i samme tidsrum berettiget til færdsel ad nævnte vej og til parkering på de dertil bestemte pladser mod erlæggelse af en af ejeren fastsat afgift. Ejere af motorkøretøjer, bosiddende i Jordløse, Håstrup eller Svanninge kommuner, kan løse sæsonkort for en af ejeren med fredningsnævnets godkendelse fastsat betaling, der for tiden andrager 10 kr. pr. bil og 5 kr. pr. motorcykle eller knallert.
2. For så vidt nogen af de adgangsberettigede ønsker teltslagning på strandarealet, må de rette henvendelse herom til ejerens tilsynsførende og erlægge en af ejeren fastsat afgift herfor.
3. På stranden og i skoven skal sømmelig adfærd iagttages. Unødigt støj skal undgås. Anvendelse af radio, gramofon og musikinstrumenter er forbudt. Papir og affald må kun anbringes i de dertil bestemte affaldskurve.

4. Enhver, der færdes på vejen eller opholder sig på stranden, er pligtig at overholde de til enhver tid af fredningsnævnet med ejerens tilslutning givne ordensforskrifter, herunder også forskrifter med hensyn til teltes, motorkøretøjers og cyklers anbringelse. Nærmere angivne dele af strandarealet kan reserveres til disse formål.
5. Jordløse kommune påtager sig snarest muligt og senest 1. maj 1961 at opføre en toiletbygning ved den sydligste skovvej ca. 125 m fra strandkanten. De to for tiden værende toiletbygninger nedrives og fjernes. Bygningen opføres efter aftale med særlige overenskomstparter og med sundhedsmyndighedernes godkendelse. Endvidere sørger nævnte kommune for tilfredsstillende drikkevandsforsyning. Aftapningssharen anbringes i umiddelbar nærhed af kiosken, forsløvidt en sådan på ejerens bekostning anbringes ved nævnte skovvej i nærheden af toiletbygningen. Fredningsnævnet meddeler den fornødne tilladelse i medfør af naturfredningslovens § 25, stk. 2, til de to bygningers anbringelse. Opføres en kiosk ved den sydlige skovvej, skal dens udseende og beliggenhed forinden være godkendt af fredningsnævnet, og den nuværende kiosk på stranden skal i så fald fjernes. Ejeren afholder de med brøndgravningen forbundne udgifter indenfor et beløb af 1000 kr. Udgifterne ved etableringen afholdes iøvrigt med halvdelen af Jordløse kommune og med en fjerdedel for hver af Håstrup og Svanninge kommuner. Som tilskud til kommunernes udgifter ved etableringen af fornævnte indretninger udredes af fredningsnævnet ifølge afsagt kendelse en erstatning på halvdelen af disse udgifter, dog højst 3000 kr., hvoraf halvdelen tilfalder Jordløse kommune og en fjerdedel hver af de 2 andre kommuner.
6. Lejeren af kiosken har overfor Jordløse sogneråd påtaget sig den daglige renholdelse og vedligeholdelse af toiletterne og vandforsyningen samt indkøb af toiletpapir. Ved fornyelse af kontrakten drager ejeren omsorg for at lejeren påtager sig disse forpligtelser som et led i lejeforholdet. Til dækning af udgifterne ved større reparationer herunder hovedreparationer og reparationer som følge af hærværk indbetaler ejeren på den ene side og de tre kommuner på den anden side hver 300 kr. eller ialt 600 kr. årlig. Indbetalingerne finder sted, når installationen er færdiggjort, formentlig omkring 1. maj 1960, og derefter hvert års 1. maj. Ejers tilskud er begrænset til 300 kr. årlig. Udgifter, der ikke kan dækkes af de forhåndenværende midler, udredes forskudsvis af kommunerne, der kan søge dækning i de følgende års indbetalinger. Beløbene indbetales til og afholdes af Jordløse kommune. Parterne kan vedtage at stille indbetalingerne i bero, hvis de forhåndenværende midler indtil videre skønnes tilstrækkelige.
7. Udover de af kommunen og fredningsnævnet ved punkt 5 og 6 påtagne forpligtelser kræver ejeren ingen erstatning for fredningen.

8. Ejeren påtager sig vedligeholdelsen af adgangsvejen til stranden. Ejeren og de af ham dertil bemyndigede kan påtale overtrædelser af ordensforskrifterne. Han afgiver indberetning til Jordløse kommune om eventuelle skader på de i punkt 5 nævnte installationer, som ikke afhjælpes af kioskens lejer.
9. Den pågældende strækning af strandbredden samt den pågældende vej vil nærmere blive angivet på et af en landinspektør på fredningsnavnets bekostning udfærdiget kort, der vil blive vedhæftet overenskomsten, ligesom en genpart af kortet ved navnets foranstaltning vil blive henlagt i ejendommens akt på tinglysningekontoret. Endvidere vil fornøden afmærkning af vejen og af strandarealerne og fornøden skiltning med de fastsatte ordensforskrifter blive foretaget efter forhandling med ejeren på fredningsnavnets bekostning.
10. Nærstående overenskomst vil være at lyse servitutstiftende på matr. nr. 45 Jordløse by og sogn. Påtaleretten tilkommer fredningsnavnet for Svendborg amt.

Fredningsnavnet for Svendborg amtsrådskreds den 22. Maj 1960

Herluf Rasmussen Dige Sigurd Ditlevsen
for Haastrup kom. for Jordløse kom.

Knud Mose Mortensen Carl Lehmann
for Svanninge Kommune

Kristian Rasmussen

Annelise Sporon-Fiedler.

Indført i dagbogen for retten
i Fåborg den 4. Apr. 1960.

lyst

Bind Jordløse I bl. 146.

- Anm. 1. Servitutter,
2. 168.000 kr. ifølge pantebrev til Pyens Stifts Kreditforening,
3. 102.800 kr. ifølge pantebrev til Østifternes Land-Hypothekforening.

Dige.

Stempel-og gebyrfri i
medfør af lovbeholdelse
nr. 106 af 21/3 1959 § 32.

Annelder: Naturfrednings-
navnet for Svendborg amt.

De af nærstående overenskomst omfattede arealer er angivet på vedhæftede kort, hvoraf en genpart bedes henlagt i ejendommens akt.
Naturfredningsnavnet for Svendborg amt, den 25. maj 1960.

Dige.

Indført i dagbogen for retten i Fåborg
den 25. maj 1960. Lyst. Bind Jordløse I bl. 146.
Foranstående anmærkning nr. 2 annulleres.

Dige.

Efter sket berigtigelse annulleres foranstående retsanmærkning
nr. 3. Dommeren i Fåborg, v. d. 13/6 1960.
Pog-Poulsen,
ost.

dm

Afskriftens rigtighed bekræftes.

Naturfredningsrådet for Svendborg amt,
den ~~29. august 1960~~ 29 SEP. 1962

Sverre Mondrup
Sverre Mondrup
suppl.

FREDNINGSNÆVNET >

1961, den 4. marts afsagde naturfredningsnævnet for Svendborg amt
i sagen

fra. 61/1959

sålydende

K E N D E L S E som tilleg til den af nævnet den
22. marts 1960 afsagte kendelse.

Under hensyn til at udgifterne ved etablering af den i
kendelsen af 22. marts 1960 omhandlede toiletbygning med tilhørende
installationer har vist sig at blive væsentlig større end forudsat, er
der mellem Jordløse, Håstrup og Svanninge kommuner og fredningsnævnet
opstået enighed om at reducere den projekterede toiletbygning, således
at denne indeholder 2 dametoiletter, 1 herretoilet, 1 pissoir og 2
håndvasker, og om at ændre det i overenskomsten af 22. marts 1960 pkt.
5 omhandlede maksimumtilskud fra fredningsnævnet til højst 10.000 kr.,
medens overenskomsten ellers står ved magt.

Under hensyn til den naturfredningsmæssige betydning af at
sikre det omhandlede område som offentlig badestrand og til at undgå
forurening af stranden og vandet, og under hensyn til at ejerinden af
arealet som betingelse for at give afkald på erstatning for fredningen
har forbeholdt sig opførelse af tilfredsstillende toiletbygning m.v.,
vil det i nævnets kendelse af 22. marts 1960 omhandlede tilskud hertil
være at forhøje fra maksimalt 3.000 kr. til maksimalt 10.000 kr., dog
således at tilskuddet fra nævnet højst andrager halvdelen af de af kom-
munerne i henhold til overenskomsten afholdte udgifter.

Dige. Ths. Andersen. Sigurd Ditlevsen

-----00000-----

Udskriftens rigtighed bekræftes:

Naturfredningsnævnet for Svendborg amt, den 16. marts 1961.

Sverre Mondrup
Sverre Mondrup
suppl.

29 SEP 1962

FREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t

af

kendelsesbog for Fredningsnævnet for Fyns amts Vestlige
Fredningskreds.

År 1973 den 8. juni afsagde Fredningsnævnet for
Fyns Amts Vestlige Fredningskreds i sag

F. 105/1972:

Andrørende fra Hårby Kommune om æn-
dring i kendelse af 19. december
1961 om fredning af strandarealet
på matr. nr. 45 Jordløse by og sogn:
(Damsbo Strand),

sålydende

K e n d e l s e:

Den 19. december 1961 stadfæstede Overfredningsnævnet, med enkelte ændringer, en af fredningsnævnet for daværende Svendborg Amtsrådskreds den 22/3 1960/^{afsagt kendelse} med tillægskendelse af 4/3 1961, om fredning af det til ejendommen matr. nr. 45 Jordløse by og sogn hørende strandareal, hvorved der gaves offentligheden adgang til ophold og teltslagning på arealet, ret til gående og cyklende færdsel ad skovveje, og ad en nærmere betegnet skovvej kørsel med bil og parkering mod afgift.

Fredningsnævnets kendelse indeholdt en stadfæstelse af en mellem nævnet og ejeren af Damsbo skov, hvortil det nævnte matr. nr. hører, fru Annelise Sporon - Fiedler, indgået overenskomst.

Af overenskomstens bestemmelser kan anføres:

2. For så vidt nogen af de adgangsberettigede ønsker teltslagning på strandarealet, må de rette henvendelse herom til ejerens tilsynsførende og erlægge en af ejeren fastsat afgift herfor.

.....

4. Enhver, der færdes på vejen eller opholder sig på stranden, er pligtig at overholde de til enhver tid af fredningsnævnet med ejerens tilslutning givne ordensforskrifter, herunder også forskrifter med hensyn til teltes, motorkøretøjers og cyklers anbringelse. Nærmere angivne dele af strandarealet kan reserveres til disse formål.
5. Jordløse kommune påtager sig snarest muligt og senest 1. maj 1961 at opføre en toiletbygning ved den sydligste skovvej ca. 125 m fra strandkanten. De to for tiden værende toiletbygninger nedrives og fjernes. Bygningen opføres efter af-

tale med samtlige overenskomstparter og med sundhedsmyndighedernes godkendelse. Endvidere sørger nævnte kommune for tilfredsstillende drikkevandsforsyning. Aftapningshanen anbringes i umiddelbar nærhed af kiosken, forsåvidt en sådan på ejerens bekostning anbringes ved nævnte skovvej i nærheden af toiletbygningen. Fredningsnævnet meddeler den fornødne tilladelse i medfør af naturfredningslovens § 25, stk. 2, til de to bygningers anbringelse. Opføres en kiosk ved den sydlige skovvej, skal dens udseende og beliggenhed forinden være godkendt af fredningsnævnet, og den nuværende kiosk på stranden skal i såfald fjernes. Ejeren afholder de med brønderavnningen forbundne udgifter indenfor et beløb af 1000 kr. Udgifterne ved etableringen afholdes iøvrikt med halvdelen af Jordløse kommune og med en fjerdedel for hver af Håstrup og Svanninge kommuner. Som tilskud til kommunernes udgifter ved etableringen af fornævnte indretninger udredes af fredningsnævnet ifølge afsagt kendelse en erstatning på halvdelen af disse udgifter, dog højst 3000 kr., hvoraf halvdelen tilfalder Jordløse kommune og en fjerdedel hver af de 2 andre kommuner.

6. Lejeren af kiosken har overfor Jordløse sognerad påtaget sig den daglige renholdelse og vedligeholdelse af toiletterne og vandforsyningen samt indkøb af toiletpapir. Ved fornyelse af kontrakten drager ejeren omsorg for, at lejeren påtager sig disse forpligtelser som et led i lejeforholdet. Til dækning af udgifterne ved større reparationer herunder hovedreparationer og reparationer som følge af hærværk ind-

betaler ejeren på den ene side og de tre kommuner på den anden side hver 300 kr. eller ialt 600 kr. årlig. Indbetalingerne finder sted, når installationen er færdiggjort, formentlig omkring 1. maj 1960, og derefter hvert års 1. maj. Ejers tilskud er begrænset til 300,-kr. årlig. Udgifter, der ikke kan dækkes af de forhåndenværende midler udredes forskudsvis af kommunerne, der kan søge dækning i de følgende års indbetalinger. Beløbene indbetales til og afholdes af Jordløse kommune. Parterne kan vedtage at stille indbetalingerne i bero, hvis de forhåndenværende midler indtil videre skønnes tilstrækkelige.

7. Udover de af kommunen og fredningsnævnet ved punkt 5 og 6 påtagne forpligtelser kræver ejeren ingen erstatning for fredningen.

.....

Da det viste sig, at den oprindelige projekterede toiletbygning blev dyrere end forudsat ved overenskomsten, blev der ved tillægskendelsen af 4/3 1961 truffet bestemmelse om, at reducere bygningen og at forhøje erstatningen til 10.000 kr.

Forhøjelsen var motiveret med:

Betydningen af at sikre det omhandlede område som offentlig badestrand og til at undgå forurening af stranden og vandet, og under hensyn til at ejerinden af arealet som betingelse for at give afkald på erstatning for fredningen har forbeholdt sig opførelse af tilfredsstillende toiletbygning m.v..

Sagen indbragtes for Overfredningsnævnet i medfør af dagældende naturfredningslovs § 19 stk. 3 og om forhandlingerne for Overfredningsnævnet anføres i dettes kendelse bl. a.:

Det blev under forhandlingerne oplyst, at den del af udgifterne til brøndgravning, som ikke afholdes af ejerinden af matr. nr. 45, Jordløse, jfr. fredningsoverenskomsten punkt 5, er medregnet i de udgifter til etablering af toilet m.v., hvortil de tre kommuner i henhold til tillægskendelsen af 4. marts 1961 modtager tilskud.

De mødte repræsentanter for sognerådene har endvidere overfor overfredningsnævnet erklæret sig indforstået med, at kommunerne afholder de udgifter til større reparationer af toiletter m.v., der ikke kan dækkes ved den i fredningsoverenskomstens punkt 6 hjemlede ordning.

Kommunerne har ligeledes erklæret sig indforstået med, at hele den del af etableringsudgifterne til toiletter m.v., som ikke dækkes af fredningserstatningen, vil være at afholde af kommunerne.

I kendelsen udtales endvidere:

Det er en forudsætning for Overfredningsnævnet, at Jordløse, Håstrup og Svanninge kommuner i fællesskab kommer til at stå som ejer af toiletbygningen, der ved kommunernes foranstaltning gennem forsikring eller på anden måde sikres genopført i tilfælde af, at den skulle gå til grunde som følge af brand eller lignende.

I erstatning udbetales halvdelen af de af ovennævnte kommuner afholdte udgifter til etablering af drikkevandsforsyning og opførelse af toiletter, dog højst 10.000 kr..

I 1966 indgik Jordløse kommune i Hårby kommune og i 1970 såvel Håstrup som Svanninge sogne i Fåborg kommune.

Den 22/7 1972 fremsatte Hårby kommune for nævnet følgende

begæring:

"Ang.: Overfredningsnævnets kendelse af 19. december 1961 vedr. fredning af det til ejendommen matr. nr. 45 af Jordløse by og sogn hørende strandareal.

Under henvisning til ovennævnte kendelse skal vi herfra anmode om at få ændret kendelsens punkt 6 til følgende ordlyd: punkt 6. "Samtlige udgifter ved strand, vej, brønd, toiletter, arløb m.v. afholdes af ejeren af ejendommen. Som tilskud til ovennævnte betaler Raaborg kommune og Hårby kommune hver 500 kr. årligt til Hårby rensningsanlæg for rensning af spildevand, som tilkøres af ejeren til Hårby bys rensningsanlæg".

Baggrunden for ovennævnte ændring er de indtægter, som ejeren har i forbindelse med opkrævning af bidrag fra de personer, som bruger ved stranden.

Det kan i den forbindelse nævnes, at der er placeret ca. 60 campingvogne på strandarealet, og at der derudover kommer ca. 200 biler på en alm. sommerweekend.

Endvidere skyldes ændringen, at sundhedskommissionen ikke kan godkende, at spildevandet lodes fra en alm. septictank og derefter til grøfter i skoven og videre ud i stranden.

Sundhedskommissionen vil derfor kræve, at der anbringes en spildevandstank i jorden ved toiletbygningen, hvortil alt spildevand skal føres, hvorefter det skal køres til det biologiske rensningsanlæg i Hårby by.

Endvidere er byrådet af den opfattelse, at plæsen ikke må anvendes som campingplads, som det er tilfældet på nuværende tidspunkt. I den forbindelse skal vi derfor anmode Fredningsnævnet om i henhold til kendelsens stk. 4 at forbyde overnatning

på arealet."

Begæringen var bilagt et overslag for 8000 l. spildevandstank til ialt 7.245 kr..

Nævnet afholdt 11. september 1972 en besigtigelse, hvor repræsentanter for Hårby og Fåborg kommuner, Hårby Sundhedskommission, amsarkitektkontoret, samt ejeren personlig sammen med Mrs. Ingrid Møller og skovrider W. Stougaard, der administrerer området.

Da de synspunkter, der da gjordes gældende, er gentaget ved det senere egentlige forhandlingsmøde for nævnet blev gentaget, skønnes referat unødvendigt.

Sagen udsattes til forelæggelse for bl. a. Fredningsplanudvalget for Fyns Amt m.v. og til indhentelse af yderligere oplysninger.

Samtidig med at sagen forelagdes fredningsplanudvalget og naturfredningsrådet fandt nævnets formand, da sagen var afgjort af overfredningsnævnet, at burde forelægge spørgsmålet om nævnets kompetance i sagen for Overfredningsnævnet jfr. herved naturfredningsloven's § 34.

Efter kort at have redegjort for den nu rejste sag, og tilsendt Overfredningsnævnet genpart af andragendet fra Hårby kommune og udskrift af det på besigtigelsesmødet passerede, rejste formanden i skrivelse af 20/9 1972 til Overfredningsnævnet spørgsmålet om nævnets kompetance.

Overfredningsnævnet besvarede i skrivelse af 26/10 1972, efter at have redegjort for sagen, forespørgslen således:

" I skrivelse af 20.9. 1972 har fredningsnævnet herefter bedt Overfredningsnævnet udtale sig om, hvorvidt sagen kan fortsætte for fredningsnævnet med hensyn til spørgsmålet om den på-

ståede ændring af de i sin tid fastsatte vilkår, idet fredningsnævnet samtidig udtaler, at være af den opfattelse, at det rejste spørgsmål om arealets udnyttelse som egentlig campingplads henhører under nævnets kompetance, da arealet omfattes af såvel strand - som skovbyggeelinie.

I denne anledning skal man meddele, at Overfredningsnævnet er enig i, at det næppe af fredningskendelsen som sådan kan udledes, at camping skulle være udelukket efter denne. Der er intet i vejen for, at fredningsnævnet afsiger en ny kendelse - evt. mod erstatning, hvis tab lides - der skærper Overfredningsnævnets kendelse, men en ændring til ugunst for ejeren kan efter Overfredningsnævnets opfattelse ikke støttes på den omstændighed, at ejeren evt. har haft større indtægter, end man ved fredningens gennemførelse forestillede sig tilfældet ville blive.

Forbud mod overnatning kan efter Overfredningsnævnets opfattelse ikke støttes på pkt. 4, men kan - jfr. det foran anførte - gennemføres ved en ny fredningskendelse."

I den følgende tid modtog nævnet dels analyser af badevandet ved pladsen, dels oversigt over pladsens indtægter og udgifter i årene 1959 samt 1969, 1970 og 1971, hvoraf fremgår, at ejerens overskud de pågældende år har været henholdsvis 3.338 kr., (kort sæson) og i de sidstnævnte tre år 11.263 kr., 9.532 kr. og 10.275 kr..

Fredningsplanudvalgets sekretariat, der var gjort bekendt med Overfredningsnævnets svar, havde til brug for udvalgets møde 14/2 1973 udarbejdet en udførlig redegørelse, hvoraf kan citeres:

Beliggenheden i tilslutning til skov gør det fredede

strandareal særlig attraktivt. Den i 1963 gennemførte fredning, der havde til formål at gøre arealet tilgængeligt for almenheden, forekommer derfor særdeles velbegrundet.

Stigende anvendelse af arealet til campingformål medfører utvivlsomt, at fredningens værdi for almenheden vil være faldende. Generelt forekommer det ikke særlig hensigtsmæssigt at lade arealet fungere både som campingplads med overnatning og som offentlig tilgængeligt strandareal for dagrester. Endvidere bemærkes, at opstilling af campingvogne på de af strandbeskyttelseslinien berørte arealer strider mod naturfredningslovens § 46 stk. 1, nr. 1. Endvidere forudsætter arealets anvendelse som campingplads formentlig nævnets tilladelse i medfør af naturfredningslovens § 47 (skovbyggelinie) og fredningsplanudvalgets tilladelse i medfør af naturfredningslovens § 43.

Sagen rejser det principielle spørgsmål, om der bør opkræves afgifter af publikum for benyttelse af parkeringsarealer m.v. i tilslutning til fredede arealer.

Sekretariatet indstiller, at fredningsplanudvalget tilbagesender sagen til fredningsnævnet gennem naturfredningsrådet med forslag om, at der pålægges matr. nr. 45 supplerende fredningsbestemmelser gældende ud på, at strandarealet ikke må anvendes til campingformål, at arealet hele året skal være tilgængeligt for almenheden til dagophold, at parkering fortrinsvis bør finde sted på arealet ved den offentlige toiletbygning, samt at der tilstræbes en ordning, hvorefter opkrævning af parkeringsafgifter m. v. udgår.

Sagen sendtes 23/2 1973 af udvalget til Naturfredningsrådet med udtalelse:

Sagen har været behandlet på udvalgets møde den 14. februar 1973.

Der vedlægges udskrift af dagsordenen for mødet; sekretariatets indstilling tiltrædes, hvilket der tillægges, at udvalget er klar over, at opklarelse af grænserne med parkeringsafgifter forudsætter forhandlinger med ejeren; udvalget er villig til at deltage i disse forhandlinger.

Naturfredningsrådet beslutte den 5/5 1973 sagen til nævnet idet rådet udtalte: "at der i overfredningsrådets kendelse alene bruges ordet teltning. Og rådet må finde, at kendelsen nærmest må fortolkes derhen, at den teltning, der henlydes til, alene er teltning i dagtimerne i forbindelse med badeophold. Bl. a. forudses jo slet ikke i forbindelse med toiletbygningen hygiejniske faciliteter, der vil gøre pladsen brugelig som overnatningsplads. Ministeriet for kulturelle anliggender har i hvert fald aldrig meddelt dispensation fra strandbeskyttelseslinien til opstilling af egentlige campingvogne - campingvogne omfattedes efter ministeriets praksis af dagældende naturfredningslovs § 25.

Hvorvidt overfredningsrådets kendelse kan fortolkes således, at den også tillader overnatninger i telt er for så vidt dog uden betydning. Teltning var og er tilladt søværts strandbeskyttelseslinien. Og havde overnatningerne i telt allerede før 1969 et sådant omfang, at der må siges at være tale om en egentlig lejrplads, kan fredningsmyndighederne i dag ikke skride ind overfor denne virksomhed, såfremt den kun omfatter teltning. Opstilling af campingvogne har imidlertid aldrig været tilladt uden dispensation. Ønskes således campingvogne tilladt henstillet på pladsen, kræves ikke alene fredningsrådets

dispensation fra §§ 46 og 47, men tillige fredningsplanudvalgets tilladelse i medfør § 43.

Rådet finder i øvrigt at burde henholde sig til fredningsplanudvalgets konklusion, idet det altså præciseres, at det er teltningsspørgsmålet, der skal gøres op med. Henstilling af campingvogne er ikke tilladt og bør efter rådets opfattelse ikke tillades!

Der afholdtes derefter møde den 11. april 1973, hvor mødte repræsentanter for Hårby og Fåborg kommuner, Hårby kommunes sundhedskommission, fredningsplanudvalget for Fyns Amt, Danmarks Naturfredningsforening, såvel ejeren fru Annelise Sporon - Fiedler sammen med Mrs. Ingrid Møller og skovrider W. Stougaard.

På møderne har borgmester Andersen Hårby bl. a. begrundet begæringen med de eksisterende dårlige afløbsforhold, der skyldtes den lerede bund. Det i den oprindelige kendelse fastlagte vederlag på 300,-kr. kan ikke slå til. Borgmesteren tilføjede, at det var en god forretning for ejeren at drive campingplads på arealet, og det var tvivlsomt om camping var tilladt i henhold til kendelsen. Kloakaffaldet agtes opsamlet i tank og kørt til renseanlægget i Hårby.

Campingpladsen er stærkt benyttet. Han mener, at det ikke er tilladt at have toilet både til campingplads og offentlig benyttelse. I 1972 har kommunen betalt 4.600,-kr. til anlægget. Subsidiært henstiller han, at pladsen lukkes eller at amt og/eller stat kommer ind i billedet. Han fastholder den nedlagte påstand.

Borgmester Toftager, Fåborg, gav udtryk for at efter den nye kommunalinddeling burde hver kommune, såvidt muligt alene

administrere de foretagender, der lå inden for kommunens grænser, men han ville efter omstændighederne ikke modsætte sig deltagelse i denne sag.

Sekretariatsleder, Lennings Oktor Broholm, Fredningsplanudvalget, fremhævede, at det oprindelige formål med ordningen er svækket, efter at camping er blevet overvejende likesom det kan være uheldigt at have endagsgæster og campinggæster på samme areal. Han henviser til at camping formentlig bør forbydes.

Erik Andersen, Sundhedskommissionen, fremhævede forureningen, toiletforholdene er utilfredsstillende. Toiletvandet skal køres væk.

Skovrider Stougaard fremhævede, at toiletbygningen blev reduceret og afløbsforholdene godkendt af sundhedskommissionen, men sivebrønden var uvirksom.

Overingeniør Njelsen, Naturfredningsforeningen, fremhævede, at arealet fortrinsvis bør benyttes til dagophold, og at camping eventuelt henvises til godkendt campingplads.

Ejeren og dennes repræsentanter protesterede mod ændring af kendelsen, dels anførtes det, at man ved "teltslagning" i 1961 måtte forstå det man idag betegner som "camping", dels at der var taget stilling til udgifterne ved kendelsen, at indtægterne er afmattede i forhold til 1959. Det erkendes, at afløbsforholdene er dårlige, men ejeren må protestere mod at deltage i merudgift nu, da det skyldes dårlig projektering, at afløbsforholdene er dårligere.

Der henvises endvidere til at fredningen var gennemført uden erstatning til ejeren og gennemførelse af forbud mod overnatning må kræve en ganske betydelig erstatning til ejeren.

Begæringen fra Hårby kommune indeholder som anført to

påstande:

I: forbud mod overnatning på det fredede areal,

II: ændring af overenskomstens regler om omkostningerne vedrørende toiletbygning m.v..

Nævnet skal anføre:

ad I: Efter at sekretariatsleder Broholm og nævnsformanden havde redegjort for de nugældende regler om anbringelse af campingvogne indenfor naturfredningslovens strandbygge - og skovbygge-linjer, erklærede ejeren sig på nævnsmødet indforstået med at forbyde campingvogne opstillet på arealet.

Når henses til, at teltslæning er udtrykkelig omtalt i overenskomsten, og at der, nævnet bekendt, intetsteds er gjort brug af den i naturfredningslovens § 46 stk. 3 indholdte regel, og er enig i, at et sådant forbud måtte kræve en egentlig fredningssag med ydelse af erstatning til ejeren, finder nævnet ikke at kunne tage påstanden om forbud mod overnatning til følge.

ad II: Når henses til, at der ved overenskomsten er givet offentligheden adgang til ophold på arealer, som er videregående end hvad indrømmes efter nugældende naturfredningslov, derunder også kørsel med motorkøretøj ad private skovveje, at nævnet ganske kan tiltræde det synspunkt, at den omstændighed, at arealet med parkeringsafgift m.v. giver større udbytte for ejeren end påregnet (et udbytte, som antagelig vil falde jfr. det ad I anførte), ikke kan tillægges selvstændig betydning og endelig, at det er nævnet bekendt fra flere sager, at det offentlige sørger for tilfredsstillende toiletforhold ved områder, hvortil der er givet udvidet offentlig adgang, finder nævnet ej heller at kunne tage påstanden om ændring af over-

14.

enskomstens § 6 tilfølg.

T h i o e s t e m m e s:

De af Hårby kommune i begæring af 24/7 1972 fremsatte på-
stønde om ændring af punkt 6 i den af Overfredningsnævnet ved
kendelse af 19/12 1961 stadfæstede overenskomst om fredning af
areal af matr. nr. 45 Jordløse by og søer, og om nedlæggelse
af forbud mod overnatning i telte på arealet, kan ikke tages
til følge.

Olav Hansen

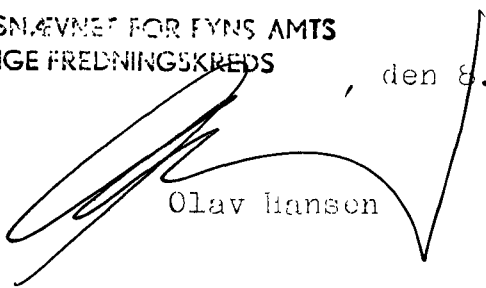
Peder Hjemløse

Arne Petersen

Udskriftens rigtighed bekræftes.

**FREDNINGSNÆVNET FOR FYN'S AMTS
VESTLIGE FREDNINGSKREDS**

den 8. juni 1973

Olav Hansen